

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47,
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articiile nepublicii nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litera garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 12 Decembrie.

Din Galați se telegrafează în 22 Decembrie a. c. la „P. Ll.”: Reprezentantii României și Serbiei în sinul comisiei dinăreie s'au separat de cel al Bulgariei. Până când acesta se opune consecuent cunoșterilor propunerii ale Austro-Ungariei, cari astăzi sînt la ordinea zilei, cei din țară s'au apropiat de vederile Franței și Italiei, a căror reprezentanți sînt mai pe aci să accepte punctul de mîncare austro-unguresc. Se pare, că proiectul Austro-Ungariei privitor la instituirea unei comisii a staturilor riverane dela Dunăre se va primi pe lângă puține modificățiuni. — Telegrama are atatea indoieli de pare, că te ia fiori, când cugeți la primirea indicată de „P. Ll.”

Vinerea trecută, scrie „Timpul”, cabinetul engleză țînt la Londra un consiliu foarte important. După cum spun foile engleze, ministrii au manifestat convingerea, că n'ar fi imediat necesară nici luarea unor măsuri extraordinare în Irlanda, nici convocarea parlamentului spre a obține dela el sancțiunea noilor legi represive. Cu toate acestea, dacă starea de lucruri se va agrava în Irlanda până la 16 Ianuarie, atunci se va prezenta parlamentului un proiect de măsuri represive, conținînd suspensiunea actului *habeas corpus*, precum și propuneri destinate, a remedia relele, de cari suferă Irlanda. Aceste propuneri se vor prezenta sub forma unui proiect de lege unic. Se mai susține, că puține zile după deschiderea sesiunii, guvernul Irlandei va fi investit cu puteri indispensabile pentru restabilirea ordinii. În același timp cabinetul va face o declarațiune politică asupra acestor puncte. „Times” mai adaugă, că rezoluțiunea luată de cabinet cu privire la introducerea unui bil, care să autorise întrebunțarea mijloacelor coercitive, nu

exclde aplicarea măsurilor extraordinare înainte de reuniunea parlamentului, dacă evenimentele ar face imediat necesară aplicarea lor. După o telegramă din Dublin, guvernul ar avea intenția, să aresteze pe toți șefii ligei agrare. Totodată magistrații Irlandei vor fi investiți cu puteri extraordinare. Guvernul are de gînd să mai trimită în Irlanda două noae regimente și chiar o parte din poliția Londrei.

Duminecă cabinetul englez ear' a țîntut o ședința de 4 oare, în care s'a ocupat exclusiv cu legislațiunea agrarie din Irlanda. Se țîce, că ministerul a convenit să propună întinderea proprietății fonciare a țîranilor, precum și un proiect de lege, care să autorise a se începe cultivarea unor întinderi de pămînt, nelucrate până acum în Irlanda. Guvernul va fi obligat a da ajutoare oamenilor lipsiți de mijloace.

Dela universitatea săsească.

În ședința dela 21 Decembrie n. comitele Wächter comunică universității, că comisiunea emisă pentru reuisionea statutelor organice nu a avut destul timp pentru a și termina lucrarea, cu care a fost însărcinată, înaintea serbătorilor și fiindcă deputații voese, a se duce acasă înaintea serbătorilor sesiunea actuală se va închide înainte de a se decide propunerea de reuisionie.

La ordinea acestei ședințe erau 6 obiecte: rapoarte de a comisiunilor și neșce petițiuni. Dintre rapoarte amintim pe scurt raportul comisiunii financiare, din care se vede, că venitele ordinare ale casei universității sînt 274,777 fl. 46 $\frac{1}{2}$ cr. ear chieluetelile ordinare 458,634 fl. 36 cr. prin urmare rezultă un rest de casă în bani gata de 16,136 fl. 10 $\frac{1}{2}$ cr. Averea întregă a fost la încheierea anului 1879: 1,774.200 fl. 98 cr. Absolutul propus se primește.

Petițiunea învățătorilor din gim-

nasul inferior Sas-Sebeș Wolf et cons. pentru o remunerare corespunzătoare a oarelor de instrucțiune, ce le a dat industrialilor de acolo, după o discușiune lungă se rezolvă în sensul propunerii comisiunii, adecă universitatea votează o mulțămăită celor 8 învățători respectivi pentru instrucțiunea prestată de bună voie, ear remunerațiunea nu li se da.

Petițiunea reuniunii industriare și a civilor din Sas-Sebeș pentru reînființarea scoalei industriare da ansă la o dezbateră lungă și înverșunată. S'a primit propunerea comisiunii, de cuprinsul următor:

1. Reuniunea industriarilor și civilor din Sas-Sebeș, care prin petițiunea sa din 15 cur. pentru relicudarea dotațiunii s'a declarat gata a sprigni scoala industriară, se învita a înactiva o școală industriară în conformitate cu rezoluțiunile universității.

2. Pentru acest cas i se garantează reuniunii industriare solvarea dotațiunii de 1000 fl. dela înființarea institutului până la terminarea anului scolar 1883, adecă pe 3 ani. 3. Dar numai sub condițiunile următoare: Reuniunea să alegă o comisiune de 9 membrii pe acest trieniu, carea va avea să pună învățători și să poarte inspecțiunea asupra lor, conducerea să se încredințeze unui rector, comisiunea să arete fără amănare constituirea sa, să raporteze în detaiu în tot anul despre activitatea sa și despre starea scoalei, să întindă mână de ajutor și să dea delușuri universității, de câte ori aceasta va vrea să se informeze despre starea institutului. 4. Oficiul central se împuternicește a stabili convențiunea obligatorică și a raporta despre aceasta celei mai de aproape adunări generale a universității. 5. Școala cea nouă industriară se va supune, dacă se poate, îndată după deschidere, la toată întmplarea însă în decursul primului an scolar, la o reuisionie și spre acest scop se institue o comisiune de doi membrii.

6. Despre convențiunea statorită reprezentanța cetății Sebeș se va înscința cu acea adugere, că solvarea dotațiunii la mână magistratului de acolo nu va întimpla nici un obstacol, dacă până atunci școala industriară se va fi redeschis conform regulamentului universității și dacă va fi susțînt de comuna de acolo. 7. Universitatea și rezervă libertatea de a decide, dacă una din condițiunile de mai sus nu se va realiza. 8. Raportul anual țîpărit al scoalei industriale din Sebeș se ia la cunoștință și se distribuie între membrii.

Contra acestei hotărîri Pécuarariu a înșinat vot separat

În ședința dela 22 Decembrie s'au resolt petițiunile comunelor și corporațiunilor pentru acordarea de subvențiuni pe sama scoalelor lor din venitele universității. Comisiunea a propus, ca discutarea meritorică asupra petițiunilor să se reserve pentru timpul, când starea averei universității va permite dotarea de scoli nouă fără de a stîrbi subvențiunile sistematice deja. O excepțiune se se face numai cu cererea gimnasului superior ev. reformat din Orăștie, căruia să i se acorde în considerațiuni particulare pro 1881 o subvențiune extraordinară de 1000 fl. Cererea comunei Reheșu pentru 300 fl. și a comunei Deal pentru 200 fl. să se respingă ca fiind în contra usului de până acum.

Piso spriginesce și propune acordarea subvențiunilor pentru comunei Reheșu și Deal, propune mai de parte pentru școala gr. or. din Pianul de jos 400 fl., pentru cea evangelică tot de acolo 200 fl. pro 1881, în fine pentru școala rom. cath. din Sas-Sebeș 300 fl. pro 1881.

Pécuar relevănd că nu trebuie a se preferi vre-o naționalitate sau confesiune propune: Acea parte din venitele ce rezultă după subtragerea șpesselor

FOIȚA.

O notiță

asupra „Notiței” d-lui A. I. Castor.

Într'un articlu intitulat „O notiță asupra diarelor literare beletristice și populare de dincoace de Carpați” și publicat în „Foița” numerilor 142 și 143 ai „Tel. Rom.” — d. A. I. Castor se încearcă a dovedi, că „Albina Carpaților” a fost cea mai bună, ba unica foaie bună literară română de dincoace de Carpați; că „după încetarea „Albinei Carpaților” noi Români de dincoace nu mai avem nici un diar literar cum se cade; și că adevărată cauză a încetării celui mai bun diar „Albina Carpaților” nu este de a se căuta în „nepăsarea” publicului, precum cugetă unii, pentrucă atunci „de ce nu încetează „Familia”, de ce nu „Amicul Familiei” — cari sînt cu mult mai debile? — Causa este „nepriceperea” publicului, țîce dl A. I. Castor. „Gustul publicului român de dincoace pentru adevărată li-

teratură încă nu e desvoltat cum ar trebui să fie” ș. c. l.

E bine. La toate acestea și altele multe ce afirmă d. A. I. Castor despre jurnalele domnilor N. F. Negruțiu și I. Vulcan, și despre modul cum se redactează acele diare, — eu nu mă simt îndreptățit, prin urmare nici nu voi să reflectez nimica. Aceasta e treaba respectivilor d-ni redactori. Tot ce voi țîce eu mai la vale, se referese numai la acele cuvinte ale articlului din cestuene, unde dl A. I. Castor se exprimă cu atăta dispreț și ironie despre încercările mele poetice apărute în „Amicul Familiei”.

Să trecem numai decăt la obiect.

După ce a înalțat „Albina Carpaților” până la cer, dl A. I. Castor se apucă cu mâni și cu picioare de sugrumarea tuturor celorlalte jurnale beletristice ale noastre de dincoace, năvălind mai nainte de tote asupra „Amicului Familiei”. — „Să esamimă — țîce — mai desproape foaia aceasta, are ea vre-un preț literar, sau nu? — Pentru esemplu luăm anul I. 1878. — Totdeauna anul I al

unui jurnal e scris cu mai multă îngirire. Ne uităm la poesii — — — ce vedem? Debile încercări de ale unor tineri poetași ca P. Dulfu și V. R. Butiescu, cari în tot cazul nu trebuiau publicate, — cel puțin nu toate, într'un jurnal care țînela demnitatea sa. — — — Ca să nu mă acuse cine-va că vorbesc în vînt și nu întăresc cu esemple ceea ce susțîn, — să dau esemple. Avem în mână un nr. din 1880. Pe pagina primă vedem o poesie — — de P. Dulfu; se începe așa: — „Aci dl A. I. Castor reproduce două șire din poesia respectivă, apoi esclamă cu ironie: „Dina bună se cunoașce de dimineață” — țîce Românul; vă puteți face idee de cele ce urmează.” Aci mai reproduce câte-va șire, și la fine esclamă earășu cu ironie „Vreți mai departe? Și notabene aceasta e una din cele mai bune poesii din „Amicul Familiei”, ș. c. l.

Până aci țîne partea referitoare la încercările mele.

E bine. Nu voi cerca nici aci

să combat pe dl A. I. Castor. Recunoșc, că sum încă numai un țîner „poetaș”, și de acuma voese și sper a deveni „poet”; se poate că încercările mele de până acum să fie chiar ale de „debile” precum i se par dlui A. I. Castor, și prin urmare „nu trebuiau publicate.” Se poate; — și când aș soci că sînt chiar așa de „debile” într'adevăr, atunci i-aș mulțami numai decăt dlui A. I. Castor pentru bunăvoiața că „mi-a deschis în fine ochii, apoi aș lăpăda cendeul, și „mi-ași lua remas bun pentru totdeauna dela musa poesiei. —

Din întmplare sînt însă mulți literați români, nu mai puțin competenți în materia aceasta decăt dl A. I. Castor, — cari au de tot altă părere despre modestele mele încercări, găsesc în acele adevărat talent poetic, și mă încuragiază a pași mai nainte pe calea începută.

Aș dori să știu acuma, că de cine se ascultă mai tare, și cui să cred? Cine are mai multă dreptate? Acei ce mă laudă și încuragiază? S'au d-nul A. I. Castor, care își bate joc de încercările mele? — Inima-mi țîce să

de administrație, care i se cuvine cetății și cercului rural al Sas-Sebeșului ca proprietarii la averea universității, să se dea Sas-Sebeșului pentru promovarea intereselor sale culturale.

Obert susține că averea e proprietatea universității ca persoană morală, ear' nu a locuitorilor din fundul regesc.

Bacon critică modul fără sistem practicat până acum la acordarea de subvențiuni și susține, că de aci înainte acela trebuie să înceteze.

Budaker combate aserțiunile oratorilor Pecurar și Bacon arătând subvențiunile câte s'au dat până acum scoalelor nesăsești.

Pecurar se provoacă într'un lung discurs la împăratul Iosif II, care a d'is, că averea nu este a Sasilor, ci a tuturor. Și totuși se bate alarmă până la Berlin pentru o dotațiune de 500 fl.

Prezidiul pune la vot mai întâiu propunerea lui Pecurar de mai sus. Nu se primesc. A doua propunere a lui Pecurariu, ca petițiunile să se remită la comisiune, spre a se lua în considerațiune după mesura venitorilor, de asemenea se respinge. Pecurariu însușă vot separat. Piso însușă vot separat pentru că propunerile sale încă s'au respins.

Petițiunea comisiunii din Gurariu i pentru o subvențiune anuală de 500 fl. pe sama scoalei, se lasă în suspenso până la timpul, când isvoarele de venit vor permite, ca să fie luată în considerațiune, ear' petițiunea comunei Pianul de sus pentru o subvențiune de 2000 fl. în folosul unei scoale centrale nu se poate încuviința.

Raportul

ministrului Dimitrie Sturza asupra proiectului de răspuns la discursul tronului, citit în ședința senatului României dela 1 Decembrie.

(2 Urmare.)

Dela Divanurile ad hoc încoace, în timp de un pătâr de secol, Români nu au făcut decât a lucra cu o energie bărbătească și necurmată la executarea marelui program național din 1857.

Punctul principal al acestui program, împregiur cărui se încetărea în 1857 lupta cea mare, lupta dintre trecut și viitor, a fost: Unirea Principatelor Române într'o monarhie constituțională ereditară, sub un domn dintr'una din familiile domnitoare în Statele cele mari europene.

Dorința de a avè stabilitate în domnie a fost motivată de declarațiunile Divanurilor ad hoc în cunoștința întregii stări de lucruri a țării, cu energie și cu claritate.

ascult de cei ce mă încuragiază a păși mai înainte pe calea începută.

Dar cine poate să mă încuragieze? — se va întreba de sigur dl A. I. Castor într'u sine cu compătiri-mire. — Eată cine. Voiu numi aci dintre mulți, numai pe doi. Unul e dl Dr. Gregoriu Silași, prof. de limba și literatura română la universitatea din Cluj. Într'o disertațiune a sa intitulată „Un diamant în nisip”, publicată în câțiva numeri ai „Gazetei Transilvaniei” din 1879, precum și în „Amicul Familiei” din același an (cursul III. nr. 3—6), d-nul profesor vorbind mai pe larg despre încercările mele, se exprimă într'un loc așa: „Cântecetele lui cele mai multe, ca să nu dicem mai câte toate, atestă apriat, că cântărețul e un depusător fidel al ideilor eterne, al tesaurului celui mai prețios ce omnenia poșede și carele stă în ideile bunului, adevăratului, frumosului; atestă că în brătoșează așa dicend întreg universul cu amoare, în focul cărei amoare simte și resimte caldura, mai ferbinte stările împregiur ale acestei lumi și ale vieții omenești, și acest simțământ al seu prin mijlocul poe-

Moldovenii diceau:

„Pentruca unirea s'od producă în afară și în intru rezultatele ferice, ce se așteaptă dela ea, este necesar de a întemeia un guvern tare, stabil, respectat de toți în intru și susținut în afară de marea familie a căsătorilor domnitoare. Un asemenea guvern, nel' poate da regimul vicios al domniilor electivă și schimbătoare, care, istoria este smurtură, nu a produs decât anarhie prin rivalitățile și ambițiunile deșilor și numărșorilor aspirații la Tron, — decât slăbiciune și corupțiuni prin abuserile și nepotismul lor, — și mai ales ocupațiuni și reșele din cauza separațiunii celor două țări și pentru că Domniul stau supuși la toate influențele străine.

„Principatele însă au sete de legalitate, de stabilitate, de demnitate națională. Ele cer ca să trăiească din propria lor viață. Ele nu pot să ajungă la acest fel, decât revenind la vechiul principiu al eredității Tronului, și puiud în capul lor un principe străin ales dintr'una din dinastiile domnitoare în Europa, afară deacele ale Statelor vecine, spre a numoștiva într'urii străine.”

Muntenii se exprimau în același mod:

„Este o necesitate generalmente simțită de a avè un principe ereditar, luat dintr'o dinastie a Europei occidentale; căci istoria acestei țări această dramă dureroasă, care se desfășura de secol, dovedește că înălțarea la principat a suveranilor indigeni a dat continuu ocașiunea la invasiunile străinilor, că coroana principar nu a fost decât un măr de discordie între familiile influente, obiectul luptelor de ambițiune, cari slăbiau țara, storcându-i de odată sângele, onoarea și tesaurile sale.

„Cestiunea unirei principatelor într'un singur Stat prezintă ca corolar indispensabil cestiunea șefului noului Stat. Având în vedere sistemul guvernamental domnitor, astăzi în Europa, principii eredității Tronului româneș apare ca singurul capabil de a asigura noiei stări de lucruri politice toate garanțiile de stabilitate, de prosperitate și de putere, ce și propun fundatorii ei.

„Pentruca Domnitorul s'od poată preveni gelosiile și rivalitățile ce ar face necesarmente să se nască rădicarea unui simplu cetățean român la Tronul noului Stat, — pentruca domnitorul să nu fie sub suspiciune de a fi contractat angajamente anterioare, de a avè preferență pentru cutare sau cutare partid, pentru cutare familie sau persoană, — pentruca el s'od poată inspira o încredere deplină supușilor săi, dându-le toate garanțiile de imparțialitate și de independență, garanții pe cari un principe indigen e incapabil a le oferi, — pentruca grație legăturilor de sânge, s'od poată el facilita introducerea României în marea

„familie a Statelor europene și s'od poată asigura sprigul lor, — pentruca el s'od poată să se bucură în intru și afară de autoritatea și de prestigiu ce se cuvine unui „Suveran și mai ales fondatorului unei dinastii, pentru toate aceste cuvinte este necesar ca Domnitorul României să fie ales dintr'una din familiile suverane ale Europei. „Această necesitate este imperioasă și absolută, căci trebuie mărturisit, că regimul guvernanților indigeni este atât de compromis în România, în cât un suveran ales dintre pămenteni, chiar de ar fi un om de geniu și de ar avè virtutele unui sfânt nu ar putè să se surtie îndelungat timp dinaintea dorinței unanime și firme a Românilor, de a avè un suveran aparținend unei dinastii europene. Cu un principe indigen, calamitățile și suferințele, în cari suntem înecați de secol, nu numai nu ar înceta dar a cresce.”

Mari au fost luptele pentru a face, ca această dorință a țării s'od fie primită de Europa și s'od devie o realitate. Români fură combatuți din afară cu învierșunare în aspirațiunile lor, și se găsiră și în țeară partizani ai trecutului. Lupta fu însă susținută de națiune cu o maturitate de cuturare, cu o energie, cu un entuziasm, care sânt posibile numai la un popor care are vitalitate. Români aveau cunoștință clară, că era vorba de a crea la Dunărea de jos un Stat puternic, îmbibat de ideile statului modern destinat a avè o influență decisivă asupra dezvoltării ulterioare a afacerilor orientale. Ei diceau de pe atunci, „că Români voiesc a rădică la gurile Dunării un edificiu politic și național puternic, care să asigure liniștea coplețată a Orientului.”

Ideea sub care se forma România modernă era prea mare, Principatele erau prea decădute, necrederea Europei în viitorul poporului român prea evidentă, pentru ca cerințele acestuia să fie p' dată și cu desăvârșire îndeplinite.

Tratatul de Paris a cunștit dorințele Divanurilor ad hoc. Români nu se descurară. Ei lucraseră înainte de 1857 decenii întregi pentru a restabili vechile lor drepturi încălcate de unul din putericiile vecini, pentru a scutura protectoratul apăsător al unui alt vecin și mai puternic Ei simțiră în 1857, ca și în urmă, că pentru a posede tot binele la care aspirau, ei trebuiau să se facă demni de el prin o muncă necetăată, un devotament sincer pentru țară. Pas cu pas ei au mers înainte, înarmați cu o răbdare și o perseverență rară, nelăsând neutilizat nici un moment până ce îndepliniră cu desăvârșire în 1866 dorințele Divanurilor ad hoc.

Aceasta este fapta cea mare a zilei d 10 Maiu 1866, pe care cu drept cuvânt o serbam ca o serbătoare națională.

În acea zi am intrat în cercul Statelor civilisate ale Europei, plin de conștiința, că nimeni nu

București etc. etc. . . . În această seara veți rog primiți . . . etc. V. Alexandri. m. p.”

Aceste sânt cuvintele poetului gintei latine.

Ce va dice la aceste d. A. I. Castor? Va acusa doară și pe Alexandri de „neprieper” ca și pre „publicul român de dincoace de Carpați”? Oare nici gustul marelui poet al României „pentru adevărata literatură nu e dezvoltat încă cum ar trebui să fie” și cum e dezvoltat al dlui A. I. Castor?

Se poate . . . Cu toate aceste însă fie-mi permis ca eu să atribuesc mai multă valoare opiniunii unui Alexandri, decât părerii ce o are despre încercările mele poetice d. A. I. Castor.

Și cumă dñii Alexandri și Silași n'au judecat fals despre mine: aceasta de n'am dovedit-o încă deajuns până cumă mă voiu silii din toate puterile, și sper că-mi va succeda o dovedit de astăzi înainte.

Aceasta va fi ambițiunea mea cea mai sfântă în viitoriu.

Aceasta va fi scopul vieții mele. Cluj în Decembrie 1880. P. Dulfu.

va mai putè scoate România din pozițiunea ocupată prin propriile ei forțe. În acea zi se stabili în România, după secole de suferințe și de lupte, o dinastie.

Constituțiunea din 1866 sancționă faptul acamat de națiune, și proclamă România de monarhie ereditară. Astfel s'a așezat pe fundamente solide existența și viitorul statului, căci ele se găseșc basate pe stabilitate, ordine și propășire.

Prin aceste acte România eși cu decisiune din evul de mijloc, din lumea orientală, și intră în cercul statelor Europei moderne. Prin aceste acte se făcu p'nciosă independența țării într'un timp atât de repede, care a întrecut speranțele cele mai înfocate.

De aci înainte România deveni un stat, în care guvernamental era orânduit, regulat și moderat prin o lege supremă prin Constituțiune, un stat modern în toată puterea cuvântului, în care guvernamental și recunoașce o misiune plină de mari și înalte îndatoriri. De aci înainte nu ideile și pasiunile mici și personale trebuiau să umple capetele și inimile cetățenilor, ci ideile cele mari și generoase de regenerare, de ameliorare generală, de înaintare, de civilizațiune. De aci înainte devenia patentă misiunea României, de a se p'trunde cu desăvârșire de civilizațiunea occidentală, pentru a fi la Dunărea-de-Jos reprezentant și luptător al cel mai energie și cel mai devotat.

Oamenii nu se pot însă schimba odată. Dătecele rele nu se părășesc dintr'o zi într'alta. Au mai rămas și astăzi încă vestigii de tot felul ale miseriei, ale degradării și ale rușinii trecutului. Dar un lucru nu e de tăgăduit: România a luat un sbor decisiv spre un viitor frumos, România are încredere tare în viitorul său, în misiunea sa.

Textul Constituțiunii dovedește, că voiața manifestă și energică a națiunii a fost: a tăia secul cu trecutul cel periculos; a pune un caput pretendinților la Tron de ori-ce fel de lut ar fi făcut; a stabili pe deplin liniștea internă în stat prin aședarea unei dinastii; a funda o stare de lucruri, în care cetățenii s'od încerce puterile, nu în satisfacerea de ambițiuni personale, totdeauna dăunătoare statului, ci în fapte pozitive spre binele și propășirea patriei; Trebuia să ia un corp viu acea dorință, despre care Constantin Hurmuzachi dicea în memoria d'is de 7 Octomvrie 1857: — „Dorim și ce-rem moștenirea în familia Principelui străin, pentru că desește schimbări ale Domnilor au împedită propășirea morală și materială, ba chiar și neatărănarea țării, și pentru că numai moștenirea dă stabilitatea.”

De aceea și textul articolelor 82 și 83 ale Constituțiunii, privitoare la ereditatea Tronului, sânt concepute nu numai într'o espunere de principii generale, cari au a mai cere o dezvoltare specială, ci mai ales într'o aplicare minușioasă și practică a acelor principii.

Eată textul acelor articole:

„Art. 82. Puterile constituționale ale domnului sânt ereditare în linie coboritoare directă și legitimă a Măriei Sale Principelui Carol I de Hohenzollern Sigmaringen, din bărbat în bărbat, prin ordinul de primogenitură și esclusiunea perpetuă a femeilor și a coboritorilor lor.

„Art. 83. În lipsă de coboritori în linie bărbătească ai Măriei Sale Carol I de Hohenzollern Sigmaringen, succesiunea Tronului se va cuveni celui mai în vârstă dintre frații săi sau coboritorilor acestora după regulile statutare învocate în articolul precedent.

„Dacă nici unul dintre frații sau coboritorii lor nu s'ar mai găsi în viață sau ar declara mai dinainte, că nu primesc tronul, atunci „Domnitorul va putè numi succesorul său dintr'o dinastie suverană din Europa cu primirea reprezentățiunii naționale, dată în forma prescrișă de art. 84.

„Dacă nici una nici alta nu va avea loc, Tronul este vacant“.

În aceste articole constituțiile și așeză, fără esitațiune dispozițiile ei cu totul pe principiile dreptului de stat modern. Ereditatea Tronului devine o instituțiune ide Stat.

Fundând în România o dinastie, Constituțiunea a decis, ca Tronul de aci înainte să fie ne băntuit de voința cuiva, pentru ea el să devie, în mijlocul fluctuațiilor omenesci a acel drapel național, care în furtunile cele mai grele, intrunesc împregiunul său toate puterile vitale ale poporului spre o comună și energetică lucrare, acea instituțiune binefăcătoare, care asigură pentru totdeauna mersul regulat al unui regim liber și civilizat.

(Va urma).

Duplică la replică.

Sibiu 7 Decemvre.

(1 Urmare)

Eu n'am vorbit despre acest proces verbal, ci despre acela, care l'a compus dl. A. pentru că nu adunarea gen. a pus în locul cuvintelor mele pe ale sale, ci dl. Alessi. Și cumcă nu am vorbit despre acel proces verb. arată cuvintele mele aceste: „această propunere a primit numai decât în în protocolare o lovitură nejustă“ — arată în fine acea giurare, că pe timpul, când am scris eu reflecșiunile mele procesul verbal verificat încă nici nu era la mână, se căuta ca alcul prin toată țara....

Mai proptesed de A. teoria sa despre scurtare cu deschilirea, ce o face între proces verbal verificat și neverificat, și dice, că „cel neverificat este un simplu concept del o persoană, care l'a compus, prin urmare nu are o nica cea mai mică importanță“ Eu nu pot să deneg în mod așa de absolut importanța unui proces verb. neverificat, pentru că fie el ori cât de „simplu“ atăta cel puțin putem vedea din el, câtă obiectivitate, iubire de adevăr, loialitate etc. proseed acea persoană, care l'a compus. Dacă se întâmplă, ca adunarea gen. să reiepte, să steargă ceva din acel simplu concept, ce chiar și densa a aflat de negenun, apoi de sigur că i s'a rău persoanei, care l'a compus de a se da ea de cătră pădure și a striga în gura mare, că i s'a făcut nedreptate. Nime nu va concede dlui A., că reclamând propunătorul testul seu genuin ar fi el (propunătorul) de „rea voință“, ar avea oare-care „scop într'a adevăr neioial“; pe de altă parte nu i va denega nime propunătorului dreptul acesta; nici chiar dl. A. care dice: „cu ocaziunea verificărei fie-care membru își poate face observările sale și procesul verb. se corege după dorița membrilor“ — va se diceă dacă dorița aceasta este justă, și se bazează pe adevăr, pe fapt necontestabil, recunoscut de adunarea întreagă. Firesc că dl. A. afirmă cumcă eu nu ași fi făcut acesea în ședința II cu ocaziunea verificărei. Mie mi se pare că aici încașă memoria pe dl. A., pentru că însuși mintea sănătoasă ne îndeamnă astăzi după 6 luni a pune întrebarea: ei bine! dacă n'a reclamat nimeni ce a îndemnat pe adunarea generală de a „șterge mica introducere“, ce a fost făcut dl. Alessi? Adevărul e, că eu am reclamat, la rândul și la timpul seu și anume am dis, că de oare-ce propunerile se petrec la protocol sau întregi cum le-a formulat propunătorul, sau — în cazul cel mai rău — fără de motivare lui: că nu învoiesc ca să se omită motivarea mea; pretind însă necondiționat ștergerea apendicelui notarial. Din concesiunea mea de a omite în procesul verb. oficial motivarea mea genuină dl. A. face deducțiunea, că prin acesea „ași fi recunoscut eu însuși neimportanța aceleia — și totuși fac capital din ea.“ Ideea aceasta o soră cu „alunele găunoase“ a raporturului dela „Observatoriul“ și astfel aici nu voi reflecta alta, decât că capitalul, ce am putut și voi eu a face din motivare, a fost propunerea însăși. Față cu notariatul n'am avut lipsă de a face capital, l'a făcut acesta notariatul însuși schimbând ferul meu cu aurul seu și punându-mil' acesta în busu-

nariul meu. Am fost necesitat însă, cum se exprimă dl. A., a declina dela mine această iubire frățească, ca să nu o pășesc și eu ca Veniamin, fiul lui Iacob, cu pocalele cele de aur în Egipt.

Nu pot adera nice la teoria, ce desfășură dl. profesor A. despre oficiul sau datorița notariului într'o adunare publică. Căci de voi și concede că „notariul nu e stenograf“, voi înțelege sub acesea numai atăta, că nu e chemarea lui de a induce în protocol desbaterile; propunerile însă au de a se induce, după cum dice însuși dl. A., exact (ex acto); pentru aceea se aștern în toată lumea propunerile în scris, pentru aceea se depun pe masa adunării. În atari propuneri se poate modifica ori schimba ceva numai în decursul desbaterii prin propuneri formale și cu învoirea propunătorului. Nici odată însă nu poate notariul tracta cu o propunere cetită deja în ședința publică și devenită prin acesea act public, ca cu pensul unui scolariu ștergând din ea, ce nu i place lui, și punând în loc ceea, ce i place. În cazul nostru nu au obvenit nici greutăți tehnice, la cari se provocaă dl. A., pentru că întreaga motivare abia a fost de 6 șire, și aceste le-a primit notariatul scrise gata cu scrisoare curentă, nu stenografate; ar fi trebuit numai să le decopieze, sau dacă a voit să economizeze în timp să alătore actul original ca aclus. Fiind astfel usul în toată lumea largă eu numai această procedură o pot numi justă, loială și deamă de bărbăți serioși și maturi, pe când „lăsările afară“ și surrogările le vedem bucuros numai pe bancele de școală, între copii. Să le lăsăm dară acolo —

Mai ușor ne vom pute înțelege eu d. A., în privința părții a doua a resonamentului seu, referitoare la propunerea sa pentru reinvierea foaiei „Transilvania“, și pentru că aici avem de a face numai puțină filologie asupra cuvântului en bloc — pentru ca toate patru „mari neadevăruri“ ce mi le impută dl. A. să se contopască eară într'un singur fapt necontestabil, recunoscut de densul însuși în spectatorarea sa.

(Va urma.)

Declarație.

Subscrisa declar prin acesea: că mi rezerv pentru mine și următorii mei toate drepturile privitoare la operele repositului Andreiu Mureșanu, a cărui moștenitoare legitimă singură sunt. Ori ce retipărire străină, jigind drepturile mele, o voi urmări pe calea legei.

La această declarație m'a îndemnat procederea neualificabilă a administrațiunii diarului „Amicului Familiei“ care și-a permis într'un „avis“ literar a și însuși dreptul de a face o ediție nouă a opului „Din poeziile lui Andreiu Mureșanu.“

Brașov 10/22 Decemvre. 1880.

Susana ved. Andreiu Mureșanu, m. p.

Varietăți.

* (Necrolog). Cu inima înfrântă de durere și adecă: Liviu și Ioan Beldea, ca fii, Ioan Arcoși avocat și soția Elena ca sori. — Ioan Dogariu preot și soția Angelina, Ioan Bogdan învțător și soția Eugenia ca cumnați, aduc la cunoscința tristă moartea părintelui, generelui, și respective cumnatului Nicolau Beldea administratorul protopresbiteral și paroh al Siriei, carea s'a întemplat în 7/19 Decemvre 1880 seara la 1/8 oare — în etate de 53 ani. Rămășițele defunctului s'au dejus spre eternă odihnă în 9/21 Decemvre dimineața la 11 oare în cimitierul gr. ort. din Sirie. Fie'i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Indreptare și Mulțumite Publică. În Nr. trecut publicându-se lista marinoșilor donatori cu ocaziunea ședinței publice în favorul societății de lectură „Andreiu Șaguna“ din eroare au ramas afară P. O. D. Dr. III. Pușcariu 3 fasc. din „Prin-

cipii din „Pedagogia generală“ în preț de 3 fl. și Vis. Roman 2 fl.

Prin postă primărim încă dela P. T. D. Laur. Cutean par. 1 fl. V. Mușat par. 1 fl. Esprimăm profunda noastră mulțumită.

Comitetul arangiator

* (Camera advocaților) din Sibiu va ține adunarea sa generală în 9 Ianuarie n. 1881, carea fără referință la numeralul membrilor prezenți în adunare va aduce concludus asupra obiectelor de pertractat.

* (Fundațiunea Andronic). Cine ar fi creșt, că se va afla cineva, care ar voi să atace validitatea testamentului, pe care fericitul Andronic l'a făcut în cea mai strictă conformitate cu prescripțiile legei, precum constată toți, căți au cunoscință de lege și de cauză? Și totuși chiar o persoană — după propria ei mărturisire destul de avută, s'a simțit îndemnată a amenința cu anulare acele așezăminte ale repositului fondator, prin cari are să se imblânzească soarta unei părți considerabile a națiunii române, aici în Ardeal atât de lipsite de mijloace pentru desvoltarea și înălțarea ei.

Încă în vara trecută soțul unei nepoate a repositului Andronic a petrecut vre-o câte-va zile aici în Sibiu, însoțit fiind de cunoscutul Vasilie Maniu, bănațean de nascere și acum advocat și deputat al camerei în Bucuresci — un om cărui i place a trece de mare „naționalist“ și propagator al românismului. Acest domn advocat a inițiat cu un zel, demn de iubirea sa cătră frații sei de dincoace de Carpați, pași îndreptați în contra testamentului lui Andronic, va să dice în contra generoasei fundațiuni a acestuia. După suatul și recomandată unui alt „naționalist“ de aici, care totodată este un iubitoriu al bisericii noastre ortodoxe, domnul Vasilie Maniu s'a pus în conșlegere cu un distins advocat sășesc de aici cunoscut cititorilor nostri cu deosebire din cele două procese de presă, a dl. Baritiu și Iannia, a căror reprezentant resp. apărător a fost d. Arz v. Straussenburg.

De atunci pretinsa moștenitoare a fericitului Andronic a petrecut, după spusele sale proprii, prin Pesta și chiar prin Viena, consultând pe unii advocați renumiți. De curând ea petrece în Sibiu, având amenințând de-adreptul cu atacarea resp. anularea testamentului, și-a permis a „invita“ pe consistoriul archidieceșan ca misiune numită în testament pentru administrarea fundației „Andronic“, la o împăciuire (?). Precăt scim consistoriul nostru archidieceșan a respuns la acea „invitare“, precum singur numai a fost compatibil cu datoria și demnitătea sa: consistoriul archidieceșan a respins „invitarea“ cu cea mai energetică hotărâre și chiar cu indignație.

Dacă pretinsa moștenitoare va traduce în faptă amenințarea ei, de a ataca testamentul: consistoriul nostru archidieceșan de sigur va să i fi la înalțimea misiunii sale, având pe lângă dreptatea cauzei și simpatia națiunii în partea sa.

* (Iulia) „Societatea de lectură“ a universitarilor români din Cluj având în vedere, că în trecut pentru asigurarea existenței sale, au fost totdeauna un isvor mănosc concertele arangiate cari, dealmintrea și-au efectul cel bun și din alte puncte de vedere mai înalte — astfel a decis în principiu a se ține în dulcele crăciunului și în acest an un asemenea concert spre care scop s'a și ales deja un comitet arangiatoriu constătoriu din următorii membrii: A. Pop med. V. P. Dulf, A. Micu, A. Nicoara, R. Roșca, D. Ciuta, P. German, N. Vărăean și A. Pop. Pe baza trecutului se poate

conchide cu siguritate, că On. public român nu va întârziă nici o această ocaziune, a concurge cu binevoitoarele oferte, în interesul susținerii acestui foculariu național, pe când de altă parte dela membrii societății se așteaptă cu tot dreptul, ca cu puteri unite în cea mai bună armonie să lucre intracolo, ca succesul cel bun să se asigure pe deplin, ca astfel înaintea străinilor nimbul național nu numai să nu sufere, ci să câștige.

* (Mutare de trupe.) După cum ne spune „Fortschritt“ din Alba-Lulia, toată garnisoana deodată cu comanda de brigadă se va muta deacolo parte la Sibiu parte la Mureș-Oșorheiu.

* (Calea ferată transatlantică.) Chiar și numai perspectiva la laurii, ce Englezii și Francuzii i-ar pute poate vre-odată câștiga prin spargerea unui tunel pe sub fundul mării între Dover și Calais, nu le dă pace Yancheilor și în cercuri de inginerii americani se ventilează deja ideea mai mult sau mai puțin serioasă, a împreuna Europa cu America prin construirea unei căli ferate. De sine se înțelege, că Americanul respinge ideea unui tunel, de oare-ce acesta este prea de toate țilele și apoi bui poate numai pentru împregiurări europene. Pentru aceea se pune în perspectivă: confundarea unei țevi gigantice de peste 5600 kilometri de lungă până pe la fundul oceanului atlantic. Diametrul țevi acesteia în lărgime de 8 metri are se presteze un spațiu pentru două trenuri ferate. De vreme ce însă această țevă ar fi espusă unei presiuni de apă, ce se prețuesce la 100—120 de atmosfere, pareții ar trebui să fie cel puțin 50 centimetri de groși, și așa de sine se înțelege, că țevă trebuie se consiste din mai multe bucăți, a căror lungime să fie de 50 metri. Partea cea mai grea a operațiunii, adecă așezarea țevilor, și-o închipuesc Americanii așa: Pe pontoane ancorate neclintit se vor împreuna câte 5 țevi, a căror capete sunt astupate, ca să nu poată intra apa de loc, și au să se destupe pre dinlăuntru. Bucata aceasta de tunel în lungime de 250 metri se va fundua prin lanțuri de oțel așa, încât se vină în nemijlocită apropiere a capetului deja confundat, cari apoi le vor împreuna la olaltă contopindule lucrătorii, cari se confundă alătura cu țevile. În modul acesta vor continua imbinarea țevilor până vor ajunge la continentul european. În restimpul acesta o multime de oameni lucră și în lăuntru țevilor punând șinle pentru căile ferate, apoi telegrafele și aparatele pentru luminare. Această operațiune va costa 800 milioane de dolari și trecerea din America în Europa se va pute face în 50 de ceasuri.

* (Epidemia de vėrsat în Brașov). În săptămāna din 11—18 Decemvre s'au bolnăvit 100 persoane dintre cari au murit 33.

* (Comunicația postală) cu Bucovina după cum ne spune „Bistritzer Wochenchrift“ ar fi fost întrepruptă vre 5 zile, deoarece în pasul Bărgăului și cu deosebire pe Măgura ar fi cădut o zăpadă așa de mare, încât s'au astupat toate trecătorile din Ardeal în Bucovina.

* (Amenințări de inundare.) În această privință „Pester Journal“ espune următoarele: Temperatura presentă abnoșă de demoață și-a arētat înriurina ș-a în urcarea riurilor, carea pe vremea aceasta este cu totul neobicinuită. Urmarea este, că pivițele din toate stradale din apropierea Dunărei s'au înneecat și crescând apa mereu, sunt amenințate nu numai canarurile, dintre cari mai multe s'au demolat, dar și casele din apropierea Dunărei.

* (Cumpărare de animale). Negoțatoria în gros a lui Carol Guderan din Viena...

* (Erni fără zăpadă și ger). O cronică familiară veche publică mai puțin ani, în cari ernile au avut aceeași temperatură...

mătoarele meserii: rotăria, lem-năria (dulgheria, bărdășia) ferăria (ori lăcătușia) curelăria (ori șelăria)...

Suplicile au să fie instruite cu următoarele documente:

- 1. Carte de bapism, din care să fie evident, că concurențele este de nascere Român... 2. Atestat scolastic... 3. Revers dela părinți sau tutori...

Suplicile intrate după escpirarea acestui termin nu se vor mai putea lua în consideratiune.

Sibiul, 18 Decemvre 1880. Comitetul asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român.

Iacobu Bolog'a m. p. v. pres. G. Barituu m. p. secret.

Nr. 154. CONCURS. 3-3

Conform ordinațiunei consistoriale din 18 Noemvre a. c. Nr. 3688 B. prin care să dă voie comunei bisericesci Murș-Oarba, protopresbiteratul M.-Oșorheului...

Emolumentele sânt: a) jumătate din canonica porțiune care face 12 jugere. b) jumătate din venitele epitrafirului; c) alesul de capelan va purta și oficiul de învțătoriu, pentru care va...

avă plată 8 jugere de pământ din moșia donată de Sandu Isticnicu.

Doritorii de a dobândi acest post sânt avisați conform Statutului organic a'și așterne suplicile sale instruite întru înțeleșul regulamentului congresual din 1878...

S'a dat în contelegere cu comitetul parochial în M.-Oșorheiu, 26 Noemvre 1880.

Parteniui Trombițaș de Bethlen m/p, protopresbiter gr. or.

Numai odată se ofere o ocaziune așa de favorabilă de a procura un orologiu excelent cu jumătate prețului. Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în Intreg continentul Europei, s'au lisat înaltă și Elveția. Consecența a fost emigrarea lucrătorilor în masă.

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sântem gata a repriși și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoare de buzunar fără cheie de întors la toată, cu mantelă de cristal, regulate cu acuratețe extra-ordinară pe secundă; afară de aceasta aurite prin electro-galvanism...

1000 orologe ancore de argint veritabili de 13 loți, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubiniuri, afară de acestia aurite prin electricitate, foarte bine regulate.

650 orologe de pârte cu încadrătură de emailul cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 ului reparat.

650 pendule cu lucruri foarte fine de sculptură în căsuții foarte frumoase de lemn, de întors în fiecare o optă și reglata fin pe secundă...

Comandăm cine-va orologe pendule care se adauge și or arvună. Adresa: Desfacere de orologe Fabricii de orologe Fromm. Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Posta din urmă. „W. A. Ztg.“ serie despre o reprezentatiune, prin care comitetul congesului serbesc se roagă a se permite intrunirea congesului.

Bursa de Viena și Pesta din 18 Decemvre 1880

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Renta de aur, Obligatiuni ungher, Obligatiuni arburiale, etc.

Economic.

Sibiul 21 Decemvre n. Pro hectolitr: Grâu fl. 6.50-7.80; grâu alătrei fl. 5.30-6.50; orz fl. 5.40-6.80...

Nr. 366. CONCURS. 2-3

Veniind în vacanțe 2 (două) ajutoare de câte 25 fl. v. a. din cele 16 destinate a se da invțătorilor dela opt profesiuni anumite, se publică prin aceasta concurs pentru doi tineri români...

Audiți, vedeți și mirați-vă! Mărurile de argint Britania, primite dela o masă consensuală a unei fabrici de argint Britania, devenite faliți, se dau cu ori ce preț sau mai bine...

Neoplanta. 1875. Medalie de argint. Seghedin. 1876. Medalie pentru merite. CLOPOTE DE TOATĂ MĂRIMEA pe lângă hotărirea prealabilă a sunetelor lor.

Epilepsia (boala grea), șgârciuri, și casurile cele mai îndăerțite, le vindec în timpul cel mai scurt după o metodă proprie numai mie și totdeauna cu succes...